

646

Besluit van 10 november 1979 tot wijziging van het Octrooigemachtigden-reglement

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken van 25 juni 1979, no. 679/503 W.J.A.;

Gelet op artikel 18A van de Rijsoctrooiwet (Stb. 1979, 61);

De Raad van State gehoord (advies van 11 juli 1979, no. 17);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Minister van 8 november 1979, no. 679/943 W.J.A.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Octrooigemachtigden-reglement (Stb. 1968, 595) wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3, vijfde lid, wordt gelezen:

«5. Voor degene, die gedurende ten minste drie jaren bij de Octrooiraad belast is geweest met de voorbereiding van de behandeling van octrooiaanvragen, is de termijn, bedoeld in het vierde lid, onder b, één jaar. Degene, die technisch plaatsvervangend lid van de Octrooiraad is geweest, is daarnaast vrijgesteld van het afleggen van het gedeelte van het in artikel 4 bedoelde examen dat ertoe strekt te doen blijken dat hij de voorschriften van de in het tweede lid van dat artikel bedoelde wetgevingen en regelingen praktisch weet toe te passen. Degene, die technisch gewoon lid van de Octrooiraad is geweest, is vrijgesteld van overlegging van de in het vierde lid bedoelde bewijzen.»

B

In artikel 4, derde lid, wordt aan het slot van onderdeel e de punt vervangen door een puntkomma en na dat onderdeel een nieuw onderdeel opgenomen, luidende:

«f. het bewijs dat hij technisch plaatsvervangend lid van de Octrooiraad is of geweest is.»

C

Artikel 4, vierde lid, wordt gelezen:

«4. De commissie kan in afwijking van het derde lid personen tot het examen toelaten, die naar het oordeel zowel van de commissie als van de Raad van Toezicht voor de Octrooigemachtigden bijzondere bekwaamheden bezitten, verkregen door langjarige werkzaamheden ten kantore van een octrooigemachtigde, welke hen geschikt maken voor het optreden als octrooigemachtigde.».

D

Aan artikel 13, eerste lid, wordt toegevoegd: «Deze Orde bezit rechtspersoonlijkheid.».

E

Aan artikel 14 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

«3. De voorzitter van het bestuur vertegenwoordigt de Orde in en buiten rechte.».

F

Artikel 15, eerste en tweede lid, wordt gelezen:

«1. Er is een Raad van Toezicht voor de Octrooigemachtigden. Deze bestaat uit vijf leden en vijf plaatsvervangende leden, die worden gekozen door de Orde uit de leden van de Orde.

2. De Raad van Toezicht kiest uit zijn midden een voorzitter en een secretaris.».

G

In artikel 22 vervalt: «, met bijvoeging van de jaargang en het nummer van het Staatsblad, waarin het is geplaatst».

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgave van het Staatsblad, waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit en de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 10 november 1979

Juliana

De Minister van Economische Zaken,
G. M. V. van Aardenne

Uitgegeven de *negenentwintigste* november 1979

De Minister van Justitie,
J. de Ruyter

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

De voorgestelde wijzigingen van het Octrooigemachtigden-reglement strekken ertoe enkele wijzigingen of aanvullingen aan te brengen die in de praktijk wenselijk zijn gebleken. Ze hebben betrekking op enkele aspecten van de voorwaarden voor toelating tot het beroep van octrooigemachtigde en van het functioneren van de Orde van Octrooigemachtigden.

Voor het overige moge worden verwezen naar de toelichting op de onderdelen van artikel I van het besluit.

Artikel I

A

Het vierde lid van artikel 3 bepaalt dat degene die als octrooigemachtigde wil worden ingeschreven twee bewijzen moet overleggen: a. het bewijs dat hij met goed gevolg een in artikel 4 nader geregeld examen heeft afgelegd, en b. een bewijs dat hij gedurende minstens drie jaar octrooiaanvragen heeft behandeld ten kantore van een octrooigemachtigde. Daarmee wordt gewaarborgd dat de octrooigemachtigde beschikt over de theoretische kennis en praktijkervaring die voor de uitoefening van dit beroep noodzakelijk zijn.

Het vijfde lid behelst een tweetal uitzonderingen op deze regeling: voor degene die minstens drie jaar vooronderzoeker bij de Octrooiraad is geweest, bedraagt de onder b genoemde termijn een jaar, terwijl technisch gewone leden of oudleden van de Octrooiraad vrijgesteld zijn van de overlegging van beide genoemde bewijzen omdat hun kennis en praktijkervaring blijkt uit hun benoeming in deze functie. Het wordt evenwel als een gemis ervaren dat geen afzonderlijke regeling is getroffen voor technisch plaatsvervangende leden van de Octrooiraad. Weliswaar zullen zij in de regel een aantal jaren als vooronderzoeker bij de Octrooiraad werkzaam zijn geweest, en dus kunnen profiteren van de verkorting van de onder b genoemde termijn, maar waar hun functie borg staat voor een grote deskundigheid zou in hun geval een verdergaande vrijstelling op haar plaats zijn. Voorgesteld wordt daarom, deze leden vrij te stellen van een gedeelte van het examen. In de praktijk pleegt dit examen te bestaan uit een mondeling en een schriftelijk deel; het schriftelijk gedeelte behelst de opstelling van een octrooiaanvraag. De vrijstelling heeft betrekking op dit gedeelte, dat strekt om te doen blijken dat de kandidaat de van belang zijnde wetgevingen en internationale regelingen praktisch weet toe te passen.

Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt om de in het onderhavige lid gebruikte term «vooronderzoeker» te vervangen door een aan artikel 22K van de Rijsoctrooiwet (Stb. 1979, 61) aangepaste omschrijving. De term «vooronderzoek» komt immers in de sinds 1 januari 1978 geldende tekst van de Rijsoctrooiwet niet meer voor.

B

Nu zoals hiervoor onder A uiteen is gezet een speciale regeling wordt getroffen voor de technisch plaatsvervangende leden van de Octrooiraad behoort voor deze categorie plaats gemaakt te worden in artikel 4, derde lid. Weliswaar zal een technisch plaatsvervangend lid vrijwel steeds tot het examen toegelaten kunnen worden omdat hij kan voldoen aan één van de voorwaarden van artikel 4, derde lid, onder a tot en met e, maar er zijn ook technisch plaatsvervangende leden die niet aan één van deze voorwaarden kunnen voldoen; met name kan worden gedacht aan de plaatsvervangende leden met een HTS-opleiding. Het voorgestelde onderdeel f van het derde lid van artikel 4 heeft ten doel hen eveneens in staat te stellen aan het examen deel te nemen.

C

Het kan voorkomen dat iemand beschikt over de voor het beroep van octrooigemachtigde vereiste deskundigheid zonder één van de in artikel 4, derde lid, genoemde opleidingen voltooid te hebben. Sinds 1959 kunnen daarom op grond van het vierde lid van dat artikel in bijzondere gevallen ook personen tot het examen worden toegelaten die bijzondere bekwaamheden bezitten, welke hen bij uitstek geschikt maken voor het optreden als octrooigemachtigde.

De toepassing van deze bepaling in de praktijk heeft evenwel enige problemen opgeleverd, met name omdat er onvoldoende in tot uitdrukking werd gebracht, volgens welke criteria de speciale geschiktheid van deze kandidaten moet worden beoordeeld. Voorts wekken de woorden «bij uitstek» de indruk als zouden aan de hier bedoelde kandidaten zwaardere eisen moeten worden gesteld dan aan diegenen die één van de in het derde lid genoemde bescheiden kunnen overleggen, hetgeen niet de bedoeling is.

Gebleken is dat, als kandidaten die niet aan de normale opleidingseisen voldoen toch de vereiste bekwaamheden hebben verworven, dit vrijwel steeds een gevolg is van werkzaamheden die zij gedurende geruime tijd hebben verricht ten kantore van een octrooigemachtigde.

Op verschillende octrooibureaus zijn technici werkzaam die niet de voor toelating tot het examen vereiste opleiding bezitten – veelal betreft het HTS-ingenieurs – maar die zich in de loop der jaren toch zodanig bekwaamd hebben in de behandeling van octrooiaanvragen en wat daarmee samenhangt, dat zij praktisch hetzelfde werk verrichten als een octrooigemachtigde, tot volledige tevredenheid van de leiding van hun bureau. De wijziging van het vierde lid dient met name om hen in staat te stellen, aan het examen deel te nemen. De bijzondere bekwaamheden moeten zijn verkregen door langjarige werkzaamheden ten kantore van een octrooigemachtigde. Hoe lang deze werkzaamheden moeten hebben geduurd zal mede afhankelijk zijn van de vooropleiding van de kandidaat; gedacht kan worden aan een termijn van zeven jaar voor kandidaten met een opleiding op HTS-niveau, en ten minste tien jaar voor andere kandidaten, gedurende welke termijn werkzaamheden op het niveau van een octrooigemachtigde zijn verricht. Onder omstandigheden zou evenwel met een kortere duur genoeg moeten kunnen worden genomen.

D

Het Octrooigemachtigden-reglement zwijgt tot dusverre over de vraag of de Orde van Octrooigemachtigden rechtspersoonlijkheid bezit. Dit in tegenstelling met wat ten aanzien van lichamen voor vergelijkbare beroepsgroepen is bepaald, zoals ten aanzien van de Nederlandse Orde van Advocaten in artikel 17, derde lid, van de Advocatenwet (Stb. 1968, 162) en ten aanzien van het Nederlands Instituut van Registeraccountants in artikel 1, tweede lid, van de Wet op de Registeraccountants (Stb. 1962, 258). Hoewel men uit dit stilzwijgen niet noodzakelijkerwijs de gevolgtrekking behoeft te maken dat de Orde van Octrooigemachtigden dus geen rechtspersoonlijkheid bezit, acht ik het, mede gezien een daartoe strekkend verzoek van het bestuur van de Orde, gewenst dat ter wille van de rechtszekerheid met zoveel woorden de rechtspersoonlijkheid wordt vastgesteld. Het op deze wijze opheffen van mogelijke twijfel is daarom ook gewenst omdat de Orde met het toenemen van haar werkzaamheden meer en meer aan het privaatrechtelijke rechtsverkeer is gaan deelnemen, zoals door het in dienst nemen van personeel voor haar secretariaat en het huren van kantoorruimte.

Artikel 1, tweede lid, van Boek 2 (Rechtspersonen) van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de rechtspersoonlijkheid voor lichamen als de onderhavige «uit het bij of krachtens de wet bepaalde volgt». Het verlenen van rechtspersoonlijkheid bij algemene maatregel van bestuur is dus mogelijk, mits de wet in formele zin de daarvoor noodzakelijke delegatie inhoudt. In het onder-

havige geval wordt de rechtspersoonlijkheid vastgesteld in artikel 13 van het Octrooigemachtigden-reglement. Dit reglement, waarin ook de Orde van Octrooigemachtigden is ingesteld, berust op artikel 18A van de Rijsoctrooiwet – vóór 1 januari 1978 op artikel 29, onder g, van die wet – welk artikel 18A, voor zover hier van belang, luidt: «Bij algemene maatregel van bestuur worden voorschriften vastgesteld betreffende de toelating als gemachtigde bij de Octrooiraad, alsmede voorschriften inzake de uitoefening van het beroep van gemachtigde en het toezicht op de uitoefening van dat beroep.» De in deze bepaling vervatte delegatie, die de grondslag heeft gevormd voor de instelling van de Orde zelf, vormt naar mijn oordeel ook voldoende grondslag voor de toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de Orde.

E

In samenhang met de uitdrukkelijke vaststelling van de rechtspersoonlijkheid wordt in artikel 14 een regeling betreffende de vertegenwoordigingsbevoegdheid opgenomen. Zoals bij publiekrechtelijke lichamen thans het meest gebruikelijk is, wordt deze in handen van de voorzitter gelegd.

F

Het voorschrift, dat twee leden en twee plaatsvervangende leden van de Raad van Toezicht voor de Octrooigemachtigden worden gekozen uit het bestuur van de Orde leidt in toenemende mate tot problemen. In de eerste plaats bemoeilijkt het het vinden van geschikte kandidaten voor deze Raad, aangezien het ongewenst wordt geacht dat in de Raad van Toezicht en de Raad van Beroep twee van een zelfde bureau of octrooiafdeling afkomstige personen zitting hebben. Daarnaast vormt de combinatie van de in zwaarte toegenomen taken van bestuurslid en lid van de Raad van Toezicht een onevenredig grote belasting. In de voorgestelde bepaling is dit vereiste daarom geschrapt.

G

Voorgesteld wordt in artikel 22 de vermelding van de vindplaats na de citeertitel te schrappen, hetgeen in overeenstemming is met het huidige gebruik in de wetgeving.

De Minister van Economische Zaken,
G. M. V. van Aardenne